

A szülőség támogatásának társadalmi meghatározottsága

– Integrált elméleti modell a családi erőforrások, a társadalmi tőke és az intézményi együttműködés összefüggéseiről

Összefoglalás: A szülőség támogatása a 21. században egyre inkább olyan komplex társadalmi feladatként jelenik meg, amely túlmutat a szülői kompetenciák fejlesztésének hagyományos megközelítésén. A tanulmány célja annak bemutatása, hogy a családok támogatásának sikeressége a családi erőforrások, a társadalmi tőke, a reziliencia és az intézményi együttműködés kölcsönhatásban álló rendszerében értelmezhető. A tanulmány narratív szakirodalmi áttekintés, amely a klasszikus szociológiai elméletek és a 2020 után megjelent nemzetközi kutatási eredmények szintetizálásával vizsgálja a szülőség támogatásának társadalmi meghatározottságát. Az elemzés rámutat arra, hogy a gyermekek fejlődését nem kizárólag a család belső működése, hanem a társadalmi, gazdasági és intézményi környezet is alapvetően befolyásolja. Az elemzés eredményei alapján a tanulmány amellett érvel, hogy a szülőség támogatásának hatékony modellje a családokat aktív partnerként kezeli, erősíti a közösségi kapcsolatokat, valamint elősegíti az oktatási, egészségügyi, szociális és civil szereplők együttműködését. A tanulmány egy olyan integrált elméleti keretet mutat be, amely egységben értelmezi a családi erőforrások, a társadalmi tőke, a reziliencia és az intézményi együttműködés szerepét, ezáltal hozzájárul a szülőség támogatásának tudományos és szakpolitikai értelmezéséhez.

Kulcsszavak: Szülőség támogatása; társadalmi tőke; családi erőforrások; reziliencia; intézményi együttműködés; gyermekjólét.

Abstract: Supporting parents has increasingly become recognised as a complex social responsibility that extends beyond the traditional focus on developing parenting competences. The aim of this paper is to demonstrate that the success of family support can be understood through the interaction of family resources, social capital, resilience, and institutional collaboration.

* Debreceni Egyetem, Humán tudományok Doktori Iskola, Szociológia és Társadalompolitika Doktori Program
E-mail: kalman47@mailbox.unideb.hu
ORCID: 0009-0006-0839-7913

The paper is a narrative literature review that synthesises classical sociological theories and international research published since 2020 to examine the social determinants of parenting support. The analysis shows that child development is shaped not only by the internal functioning of the family but also by the broader social, economic, and institutional environment. Based on the findings, the paper argues that an effective model of parenting support recognises families as active partners, strengthens community relationships, and promotes collaboration among educational, healthcare, social, and civil society actors. The paper presents an integrated theoretical framework that brings together family resources, social capital, resilience, and institutional collaboration, thereby contributing to the scientific and policy-oriented understanding of parenting support.

Keywords: Parenting support; family resources; social capital; resilience; institutional collaboration; child well-being.

Bevezetés

A gyermekek fejlődésének támogatása és a családok megerősítése az elmúlt évtizedekben a nemzetközi kutatások és a szakpolitikai gondolkodás egyik kiemelt területévé vált. A szülőség támogatása ma már nem kizárólag a családok magánügyének tekinthető, hanem olyan társadalmi befektetésnek, amely hosszú távon hozzájárul a gyermekek jóllétéhez, az oktatási eredményesség javításához, az egészségi állapot kedvező alakulásához és a társadalmi egyenlőtlenségek mérsékléséhez. A 2020 utáni nemzetközi szakirodalom egyre következetesebben hangsúlyozza, hogy a gyermekek fejlődését nem csupán a család belső működése, hanem a családot körülvevő társadalmi, gazdasági és intézményi környezet is alapvetően meghatározza.

A korszerű megközelítések ezért túllépnek azon a szemléleten, amely a szülőség támogatását elsősorban a szülői készségek fejlesztésére korlátozza.

Egyre nagyobb hangsúlyt kapnak azok az elméleti modellek és empirikus kutatások, amelyek a családi erőforrások, a társadalmi tőke, a reziliencia, valamint az intézményi együttműködések összefüggéseit vizsgálják. Noha e megközelítések jelentős tudományos eredményeket hoztak, többnyire egymástól elkülönülten értelmezik a szülőség támogatásának egyes dimenzióit, ezért kevés olyan áttekintő munka készült, amely ezeket egységes elméleti keretben kapcsolja össze.

Jelen tanulmány célja annak bemutatása, hogy a szülőség támogatása olyan komplex társadalmi folyamatként értelmezhető, amelyben a családi erőforrások, a társadalmi tőke, a reziliencia és az intézményi együttműködés egymást kölcsönösen erősítő rendszerként működnek. Az elemzés klasszikus szociológiai elméletek és korszerű nemzetközi kutatási eredmények integrálásával arra törekszik, hogy egységes értelmezési keretet nyújtson a szülőség támogatásának társadalmi meghatározottságához, valamint rámutasson azokra a mechanizmusokra, amelyek a családok eredményes támogatását hosszú távon elősegíthetik.

A tanulmány áttekintő jellegű, célja nem új empirikus eredmények bemutatása, hanem a releváns elméleti és kutatási eredmények szintetizálása, valamint azok gyakorlati és szakpolitikai következményeinek értelmezése.

A szülői szerep társadalmi meghatározottsága

A SZÜLŐSÉG MINT TÁRSADALMILAG BEÁGYAZOTT SZEREP

A 21. században a szülőség értelmezése jelentős átalakuláson ment keresztül. Míg a korábbi megközelítések elsősorban a szülők egyéni nevelési kompetenciáira és a család belső működésére helyezték a hangsúlyt, a legújabb nemzetközi kutatások egyre következetesebben mutatnak rá arra, hogy a gyermekek fejlődését és jóllétét a családot körülvevő társadalmi, gazdasági és intézményi környezet is alapvetően befolyásolja. A korszerű szemlélet ezért a szülőség támogatását nem pusztán egyéni készségek fejlesztéseként, hanem olyan komplex társadalmi feladatként értelmezi, amelyben a családok erőforrásai és a támogató környezet kölcsönhatásban alakítják a gyermeknevelés feltételeit [1].

Az elmúlt évtizedek társadalmi változásai – a munkaerőpiac átalakulása, a családstruktúra sokszínűbbé válása, a digitalizáció, valamint a növekvő társadalmi egyenlőtlenségek – új kihívások elé állították a családokat.

Ezzel párhuzamosan a szülőkkel szembeni elvárások is bővültek, a gyermek érzelmi támogatása, tanulmányi segítése, digitális biztonságának biztosítása és mentális jóllétének előmozdítása ma már egyaránt a szülői szerep részének tekinthető.

Az OECD átfogó elemzése szerint ugyanakkor a gyermekek fejlődését támogató szülői magatartások hatása csak a társadalmi és kulturális kontextus figyelembevételével értelmezhető, mivel a családok eltérő erőforrásokkal és lehetőségekkel rendelkeznek. A jelentés 29 metaanalízis és 81 empirikus vizsgálat eredményeinek összegzése alapján arra a következtetésre jut, hogy az érzelmileg támogató, biztonságot nyújtó és következetes nevelési környezet kedvezően befolyásolja a gyermekek fejlődését, ugyanakkor ennek kialakítását jelentős mértékben meghatározzák a társadalmi feltételek [1].

A gyermeknevelés szempontjából ez azt jelenti, hogy a családok nem azonos mértékben férnek hozzá azokhoz az anyagi, kulturális és kapcsolati erőforrásokhoz, amelyek elősegítik a gyermek fejlődését.

[1] Ulferts, H. (2020): Why Parenting Matters for Children in the 21st Century: An Evidence-Based Framework for Understanding Parenting and Its Impact on Child Development (OECD Education Working Paper No. 222). *OECD Publishing*. <https://doi.org/10.1787/129a1a59-en>

[1] Ulferts, H. (2020): Why Parenting Matters for Children in the 21st Century: An Evidence-Based Framework for Understanding Parenting and Its Impact on Child Development (OECD Education Working Paper No. 222). OECD Publishing.

[2] Bourdieu, P. (1986): The forms of capital. In: Richardson J. G. (Ed.): *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. pp. 241–258. Greenwood Press.

[3] Coleman, J. S. (1988): Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94., (Supplement), pp. S95–120.

[4] Bronfenbrenner, U. (1979): The ecology of human development: *Experiments by nature and design*. Boston: Harvard University Press.

[5] World Health Organization. (2023): WHO guidelines on parenting interventions to prevent maltreatment and enhance parent–child relationships with children aged 0–17 years. *World Health Organization*.

A klasszikus tőkeelmélet napjainkban is jól értelmezhető keretet ad a családok közötti különbségek megértéséhez, ugyanakkor a legújabb kutatások arra is rámutatnak, hogy ezeknek az erőforrásoknak a hatása jelentősen függ a családokat körülvevő intézményi és közösségi környezettől [2].

A kapcsolati erőforrások jelentőségét James S. Coleman társadalmitőke-elmélete egészíti ki. Coleman értelmezésében a bizalom, a kölcsönösség és a társas kapcsolatok olyan erőforrásokat jelentenek, amelyek megkönnyítik az együttműködést és támogatják a közös célok elérését. A családok esetében ezek a kapcsolatok információt, gyakorlati segítséget és érzelmi támogatást biztosíthatnak, különösen olyan élethelyzetekben, amikor a szülők fokozott terheléssel vagy bizonytalansággal szembesülnek. A nemzetközi szakirodalom ma már egyre inkább úgy tekint ezekre a kapcsolatokra, mint a gyermek fejlődését támogató ökoszisztéma meghatározó elemeire [3].

A család társadalmi beágyazottságának rendszerszintű értelmezését Urie Bronfenbrenner ökológiai modellje alapozza meg. A modell szerint a gyermek fejlődését nem egyetlen tényező alakítja, hanem az egymásba ágyazott környezeti rendszerek – a család, az oktatási intézmények, az egészségügyi és szociális ellátórendszer, a helyi közösség és a tágabb társadalmi környezet – folyamatos kölcsönhatása.

Ezt a szemléletet erősítik meg a WHO 2023-ban megjelent irányelvei is, amelyek szerint a bizonyítékokon alapuló szülőtámogató programok akkor a legeredményesebbek, ha több ágazat együttműködésére épülnek, és nem helyettesítik, hanem kiegészítik a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését célzó intézkedéseket [4, 5]. A bemutatott elméleti és empirikus eredmények közös üzenete, hogy a szülőség eredményes gyakorlása nem választható el a család társadalmi környezetétől.

A gyermeknevelés támogatása akkor lehet hosszú távon eredményes, ha a családok saját erőforrásai megerősítését olyan közösségi és intézményi környezet egészíti ki, amely hozzáférhető szolgáltatásokat, bizalmi kapcsolatokat és együttműködési lehetőségeket biztosít. A tanulmány a továbbiakban ebből a rendszerszemléletű megközelítésből indul ki, és azt vizsgálja, hogy a társadalmi, kapcsolati és intézményi erőforrások miként járulhatnak hozzá a szülői szerep támogatásához [1; 5].

Az elemzés értelmezése szerint a szülőség támogatásának hosszú távú hatása azon múlik, hogy a családi erőforrások, a társadalmi tőke és az intézményi környezet milyen mértékben képes egymást erősítő rendszert alkotni.

Ennek megfelelően a szülőség támogatása nem szűkíthető le a szülői készségek fejlesztésére, hanem olyan integrált megközelítést igényel, amely egyszerre veszi figyelembe a családok társadalmi helyzetét, kapcsolati erőforrásait és a támogató szolgáltatások hozzáférhetőségét. Ez az integrált szemlélet képezi a tanulmány további fejezeteinek elméleti kiindulópontját.

A TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK ÉS A CSALÁDI ERŐFORRÁSOK SZEREPE

A szülőség társadalmi beágyazottságából következik, hogy a családok nem azonos feltételek között gyakorolják nevelői szerepüket. A gyermekek fejlődését támogató lehetőségek – a megfelelő lakhatás, a minőségi oktatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, a biztonságos közösségi környezet, valamint a támogató társas kapcsolatok – jelentős mértékben függnek a családok társadalmi és gazdasági helyzetétől. A korszerű nemzetközi szakirodalom egyre következetesebben hangsúlyozza, hogy a szülői magatartás csak a családok életkörülményeinek figyelembevételével értelmezhető, és a gyermekek jóllétének előmozdítása nem választható el a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését célzó intézkedésektől [1; 6; 7].

Pierre Bourdieu tőkeelmélete szerint a gazdasági, kulturális és társadalmi tőke együttesen alakítja az egyének és családok életlehetőségeit, valamint meghatározza a rendelkezésükre álló erőforrásokhoz és lehetőségekhez való hozzáférést [2].

A gyermeknevelés során ez nem csupán az anyagi erőforrásokban jelenik meg, hanem a szülők iskolázottságában, kulturális mintáiban, információkhoz való hozzáféréseiben, valamint azokban a kapcsolati hálózatokban is, amelyek segítséget nyújthatnak a mindennapi kihívások kezelésében. A családok eltérő tőkekészlete így különböző lehetőségeket teremt a gyermekek fejlődésének támogatására.

A kapcsolati erőforrások szerepét James S. Coleman társadalmi tőke-elmélete egészíti ki. Coleman arra mutat rá, hogy a bizalomra épülő kapcsolatok, a kölcsönös segítségnyújtás és a közösségi együttműködés olyan erőforrások, amelyek elősegítik a családok alkalmazkodását és problémamegoldó képességét.

[1] Ulferts, H. (2020): Why Parenting Matters for Children in the 21st Century: An Evidence-Based Framework for Understanding Parenting and Its Impact on Child Development (OECD Education Working Paper No. 222). *OECD Publishing*.

[2] Bourdieu, P. (1986): The forms of capital. In: Richardson J. G. (Ed.): *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*. pp. 241–258. Greenwood Press.

[6] Sanders, M. R.–Divan, G.–Singhal, M.–Turner, K. M. T.–Velleman, R.–Michelson, D.–Patel, V. (2021): Scaling up parenting interventions is critical for attaining the Sustainable Development Goals. *Child Psychiatry & Human Development*, 53., (5.), pp. 941–952.

[7] United Nations Children's Fund (UNICEF) (2025): Seeds of success: Nurturing young children through parenting support. *UNICEF* <https://www.unicef.org/reports/seeds-success-nurturing-young-children-through-parenting-support>

[3] Coleman, J. S. (1988): Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94., (Supplement), pp. S95–120.

[5] World Health Organization. (2023): WHO guidelines on parenting interventions to prevent maltreatment and enhance parent–child relationships with children aged 0–17 years. *World Health Organization*.

[6] Sanders, M. R.–Divan, G.–Singhal, M.–Turner, K. M. T.–Velleman, R.–Michelson, D.–Patel, V. (2021): Scaling up parenting interventions is critical for attaining the Sustainable Development Goals. *Child Psychiatry & Human Development*, 53., (5.), pp. 941–952.

[8] Jiang, M.–Bartholomew, K. J.–Edirisingha, P.–Liu, Q.–Wang, Y.–Jin, T.–Chen, M.–Russell, K. (2024): Family social capital and sustainable well-being: Navigating Chinese adolescents' well-being during COVID–19 lockdown. *British Journal of Educational Studies*, 74., (1.), pp. 77–100.

A legújabb kutatások ezt az összefüggést tovább árnyalják: a támogató családi és közösségi kapcsolatok nemcsak a szülői jóllétet erősítik, hanem kedvezően hatnak a gyermekek érzelmi, társas és tanulmányi fejlődésére is. Ugyanakkor ezeknek a kapcsolatoknak a kialakulása és fenntartása maga is társadalmi feltételekhez kötött [3; 8].

A WHO szülőtámogató irányelvei külön hangsúlyozzák, hogy a szülői készségek fejlesztésére irányuló programok önmagukban nem elegendők a gyermekek fejlődésének elősegítéséhez. A bizonyítékokon alapuló beavatkozások akkor a legeredményesebbek, ha azok a családok mindennapi életét befolyásoló társadalmi tényezők – például a szegénység, a társadalmi kirekesztettség vagy a szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőtlensége – figyelembevételével valósulnak meg. A WHO ezért a szülőtámogató programokat nem önálló megoldásként, hanem szélesebb társadalompolitikai intézkedések részeként értelmezi, összhangban azokkal a nemzetközi áttekintésekkel, amelyek szerint a leghatékonyabb programok több szolgáltatási terület összehangolt működésére épülnek [5; 6]. A klasszikus elméletek és a legfrissebb empirikus kutatások közös üzenete, hogy a családok támogatásának sikeressége nem kizárólag a szülők egyéni erőfeszítésein múlik. A gyermeknevelés feltételeit a család saját erőforrásai mellett azok a társadalmi és intézményi körülmények is alakítják, amelyek lehetővé teszik – vagy éppen korlátozzák – ezen erőforrások hasznosítását. A szülőség támogatása ezért nem a családok hiányosságainak pótlását jelenti, hanem olyan feltételek megteremtését, amelyek között a családok saját képességeikre és kapcsolataikra építve tudják elősegíteni gyermekeik fejlődését. Ez a szemlélet teremti meg az átmenetet a következő fejezethez, amely a társadalmi tőke és az intézményi együttműködés szerepét vizsgálja a családok támogatásában.

Mindezek alapján megfogalmazható, hogy a társadalmi egyenlőtlenségek nem közvetlenül határozzák meg a szülői kompetenciákat, hanem a családok rendelkezésére álló erőforrásokhoz, szolgáltatásokhoz és támogató kapcsolatokhoz való hozzáféréseken keresztül fejtik ki hatásukat.

Ennek következtében a szülőség támogatásának sikeressége nem kizárólag a szülők készségeinek fejlesztésétől függ, hanem attól is, hogy a társadalmi környezet milyen mértékben képes mérsékelni az erőforrásbeli különbségeket és elősegíteni az egyenlő hozzáférést a támogató szolgáltatásokhoz. A jelen tanulmány értelmezése szerint ezért a családok támogatása egyszerre igényel egyéni, közösségi és társadalompolitikai beavatkozásokat.

A CSALÁDI ERŐFORRÁSOK ÉS A REZILIENCIA ÖSSZEFÜGGÉSEI

A családok erőforrásainak vizsgálata önmagában nem elegendő a gyermekek fejlődési esélyeinek megértéséhez. Az azonos társadalmi és gazdasági helyzetben élő családok között is jelentős különbségek figyelhetők meg abban, hogy milyen sikeresen képesek alkalmazkodni a nehéz élethelyzetekhez, illetve hogyan tudják támogatni gyermekeik fejlődését. A nemzetközi szakirodalom ezt a jelenséget egyre gyakrabban a reziliencia fogalmán keresztül értelmezi, amely a kedvezőtlen körülményekhez való sikeres alkalmazkodás és a fejlődési lehetőségek megőrzésének képességét hangsúlyozza.

A rezilienciával kapcsolatos korai kutatások elsősorban az egyén személyes tulajdonságaira összpontosítottak, napjainkban azonban egyre inkább elfogadottá vált az ökológiai megközelítés. Eszerint a reziliencia nem kizárólag egyéni adottság, hanem olyan dinamikus folyamat, amely a gyermek, a család, a közösség és az intézményi környezet kölcsönhatásában alakul ki. A gyermekek alkalmazkodóképessége ezért nagymértékben függ attól, hogy a család milyen támogató kapcsolatokkal rendelkezik, milyen közösségi erőforrásokhoz fér hozzá, valamint milyen intézményi segítséget képes igénybe venni.

Ebben az összefüggésben a család nem csupán a gyermek elsődleges szocializációs közege, hanem a reziliencia kialakulásának egyik legfontosabb támogató rendszere is. A biztonságos érzelmi kötődés, a kiszámítható családi működés, a támogató kommunikáció és a következetes nevelési gyakorlat olyan védőfaktorok, amelyek hozzájárulnak a gyermek pszichológiai jóllétéhez és társadalmi beilleszkedéséhez. Ugyanakkor e tényezők fennmaradását jelentősen befolyásolják a család társadalmi körülményei, vagyis az anyagi biztonság, a lakókörnyezet, a szülők munkaerőpiaci helyzete, valamint a támogató közösségi és intézményi kapcsolatok.

A reziliencia társadalmi-ökológiai értelmezése ezért túlmutat azon a szemléleten, amely kizárólag a családok egyéni felelősségét hangsúlyozza.

Sokkal inkább arra irányítja a figyelmet, hogy a gyermekek fejlődésének támogatása közös társadalmi feladat.

A családok megerősítéséhez nem elegendő a szülői kompetenciák fejlesztése; szükség van olyan intézményi és közösségi környezet kialakítására is, amely csökkenti a társadalmi hátrányok hatását, erősíti a családok kapcsolati hálóját és elősegíti a különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A szülőség támogatásának korszerű megközelítése ezért a családot nem elszigetelt egységként, hanem egy tágabb társadalmi rendszer részeként értelmezi. Mindezek alapján megállapítható, hogy a családi erőforrások és a reziliencia egymást kölcsönösen erősítő tényezők, ezért a családok saját erőforrásainak fejlesztése csak akkor vezethet tartós eredményekhez, ha az együtt jár a közösségi és intézményi támogatás megerősítésével.

A SZÜLŐSÉG TÁMOGATÁSÁNAK SZEMLÉLETVÁLTÁSA

A szülőség támogatásával kapcsolatos tudományos és szakpolitikai gondolkodás az elmúlt évtizedekben jelentős átalakuláson ment keresztül.

A korábbi megközelítések elsősorban arra irányultak, hogy a szülők egyéni nevelési készségeit fejleszték, illetve korrigálják a gyermeknevelés során feltárt hiányosságokat. E szemlélet középpontjában a szülő mint egyéni szereplő állt, miközben kisebb figyelem irányult azokra a társadalmi és intézményi tényezőkre, amelyek alapvetően meghatározzák a családok mindennapi működését.

A 2020 utáni nemzetközi kutatások ugyanakkor egyre inkább arra mutatnak rá, hogy a szülői kompetenciák fejlesztése önmagában nem elegendő a gyermekek fejlődési esélyeinek javításához. A családok élet-helyzetét meghatározó strukturális tényezők – így a jövedelmi viszonyok, a lakhatás, a foglalkoztatottság, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a közösségi kapcsolatok – jelentősen befolyásolják azt, hogy a szülők mennyiben tudják a megszerzett ismereteket és készségeket a mindennapi életben alkalmazni. Ennek következtében a korszerű szülőtámogató programok egyre inkább komplex megközelítést alkalmaznak, amely a családokat nem problémák forrásaként, hanem fejleszthető erőforrásokkal rendelkező partnerként kezeli. Ez a szemlélet szorosan kapcsolódik az erősségalapú (strengths-based) megközelítéshez.

Ennek központi gondolata, hogy minden család rendelkezik olyan belső és külső erőforrásokkal, amelyekre a támogatási folyamat ráépíthető. A szakemberek feladata nem a családok helyett történő problémamegoldás, hanem azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek lehetővé teszik a családok saját erőforrásainak kibontakozását. Ez a megközelítés növeli a szülők önhatékonyosságát, erősíti a szakemberek és a családok közötti bizalmat, valamint hosszú távon fenntarthatóbb eredményeket tesz lehetővé.

A szemléletváltás egy másik fontos eleme, hogy a gyermek fejlődését már nem kizárólag családi kérdésként értelmezi. A gyermek jólléte olyan közös társadalmi felelősségként jelenik meg, amelynek megvalósításában az oktatás, az egészségügy, a szociális ellátórendszer, a civil szervezetek és a helyi közösségek egyaránt szerepet vállalnak. A különböző ágazatok együttműködése nem csupán hatékonyabbá teszi a szolgáltatásokat, hanem csökkentheti a párhuzamosságokat, javíthatja az információáramlást és elősegítheti a családok szükségleteire szabott támogatási formák kialakítását.

A bemutatott szemléletváltás alapján megállapítható, hogy a szülőség támogatásának korszerű megközelítése túllép a szülői készségek fejlesztésének hagyományos modelljén. A családok támogatása olyan komplex társadalmi beavatkozásként értelmezhető, amely a családi erőforrások fejlesztését a közösségi kapcsolatok erősítésével és az intézményi együttműködések összehangolásával kapcsolja össze. A jelen tanulmány értelmezése szerint a szülőség támogatásának hatékonysága elsősorban attól függ, hogy ezek az egyéni, közösségi és intézményi tényezők milyen mértékben képesek egymást erősítő rendszerként működni. Ez a megközelítés teremti meg az elméleti alapját a következő fejezetnek, amely a társadalmi tőke és az intézményi együttműködés szerepét vizsgálja részletesebben.

A társadalmi tőke és az intézményi együttműködés szerepe a szülőség támogatásában

A családok támogatásának eredményessége nem kizárólag a családok saját erőforrásaitól függ, hanem attól is, hogy milyen társadalmi kapcsolatokkal és intézményi együttműködésekkel rendelkeznek. A társadalmi tőke és az intézmények közötti partnerség olyan védőfaktorokat jelenthet, amelyek elősegítik a családok alkalmazkodóképességét és a gyermekek kedvező fejlődését. Ennek megfelelően a fejezet először a társadalmi tőke szerepét, majd az intézményi együttműködés jelentőségét tekinti át.

A TÁRSADALMI TŐKE SZEREPE A SZÜLŐSÉG TÁMOGATÁSÁBAN

A családok támogatásáról szóló korszerű tudományos gondolkodás egyre nagyobb hangsúlyt helyez a társadalmi tőke szerepére. A gyermeknevelés sikeressége ugyanis nem kizárólag a család belső erőforrásain múlik, hanem azon is, hogy a szülők milyen kapcsolati hálózatokhoz, közösségi erőforrásokhoz és intézményi együttműködésekhez férnek hozzá. A társadalmi kapcsolatok nemcsak érzelmi támaszt nyújthatnak, hanem megkönnyítik az információhoz jutást, a problémamegoldást és a különböző szolgáltatások elérését is. A nemzetközi szakirodalom ezért a társadalmi tőkét ma már a gyermekek fejlődését támogató környezet egyik meghatározó összetevőjeként értelmezi [1; 3; 8].

A társadalmi tőke fogalmának klasszikus értelmezését James S. Coleman dolgozta ki, aki szerint a kapcsolatokban rejlő bizalom, kölcsönösség és együttműködés olyan erőforrás, amely elősegíti az egyének és közösségek céljainak megvalósítását. A családok esetében ez azt jelenti, hogy a rokoni, baráti és szomszédsági kapcsolatok, valamint az oktatási és közösségi intézményekkel kialakított együttműködés jelentősen hozzájárulhat a szülői szerep eredményes gyakorlásához. A társadalmi tőke ebben az értelemben nem helyettesíti a gazdasági vagy kulturális erőforrásokat, hanem kiegészíti azokat, növelve a családok alkalmazkodóképességét. A legújabb kutatások megerősítik, hogy a támogató kapcsolati hálózatok kedvezően hatnak mind a szülők, mind a gyermekek jóllétére.

[1] Ulferts, H. (2020): Why Parenting Matters for Children in the 21st Century: An Evidence-Based Framework for Understanding Parenting and Its Impact on Child Development (OECD Education Working Paper No. 222). *OECD Publishing*.

[3] Coleman, J. S. (1988): Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94., (Supplement), pp. S95–120.

[8] Jiang, M.–Bartholomew, K. J.–Edirisingha, P.–Liu, Q.–Wang, Y.–Jin, T.–Chen, M.–Russell, K. (2024): Family social capital and sustainable well-being: Navigating Chinese adolescents' well-being during COVID–19 lockdown. *British Journal of Educational Studies*, 74., (1.), pp. 77–100.

[5] World Health Organization. (2023): WHO guidelines on parenting interventions to prevent maltreatment and enhance parent–child relationships with children aged 0–17 years. *World Health Organization*.

[6] Sanders, M. R.–Divan, G.–Singhal, M.–Turner, K. M. T.–Velleman, R.–Michelson, D.–Patel, V. (2021): Scaling up parenting interventions is critical for attaining the Sustainable Development Goals. *Child Psychiatry & Human Development*, 53., (5.), pp. 941–952.

[9] Jeong, J.–Franchett, E. E.–Ramos de Oliveira, C. V.–Rehmani, K.–Yousafzai, A. K. (2021): Parenting interventions to promote early child development in the first three years of life: A global systematic review and meta-analysis. *PLOS Medicine*, 18., (5.).

[10] World Health Organization (2025): *Supporting parents*. Retrieved July 30, 2026, from <https://www.who.int/>

A szülőtámogató programokról készült szisztematikus áttekintések és metaanalízisek azt mutatják, hogy az érzelmi támogatást és a pozitív szülő–gyermek kapcsolatot erősítő beavatkozások javítják a szülői mentális egészséget, fejlesztik a nevelési gyakorlatot, és mérséklik a gyermekek érzelmi és viselkedési problémáit [6; 9].

A társadalmi tőke ugyanakkor nem tekinthető kizárólag informális kapcsolatok összességének.

Az iskola, az óvoda, az egészségügyi ellátórendszer, a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a civil és egyházi szervezetek olyan intézményi kapcsolatokat is létrehozhatnak, amelyek növelik a családok biztonságérzetét és erősítik problémamegoldó képességüket. A WHO ajánlásai szerint a leg-hatékonyabb szülőtámogató beavatkozások éppen azok, amelyek több ágazat együttműködésére épülnek, és a családokat aktív partnerként vonják be a folyamatba [5; 10].

Összességében megállapítható, hogy a társadalmi tőke a szülőség támogatásának nem kiegészítő, hanem alapvető erőforrása. A családok kapcsolati hálózatainak erősítése, a közösségi bizalom növelése és az intézmények közötti együttműködés fejlesztése hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülők nagyobb biztonsággal és hatékonyabban tudják támogatni gyermekeik fejlődését. A következő alfejezet ezért azt vizsgálja, hogy az intézményi együttműködés milyen mechanizmusokon keresztül járulhat hozzá a családok megerősítéséhez.

AZ INTÉZMÉNYI EGYÜTTMŰKÖDÉS MINT A SZÜLŐSÉG TÁMOGATÁSÁNAK KULCSELEME

A szülőség támogatásának eredményessége nagymértékben azon múlik, hogy a gyermekeket körülvevő intézményi szereplők mennyire képesek egységes, egymást kiegészítő támogatási rendszert kialakítani. A gyermek fejlődése egyszerre kapcsolódik a családhoz, a köznevelési intézményekhez, az egészségügyi ellátórendszerhez, a szociális szolgáltatásokhoz és a helyi közösségekhez. Ennek megfelelően a szülőség támogatása sem értelmezhető egyetlen intézmény feladataként, hanem olyan együttműködési folyamatként, amelyben különböző szakmák és szervezetek közös felelősséget vállalnak a gyermek és családja támogatásáért.

A WHO irányelvei kifejezetten azt ajánlják, hogy a bizonyítékokon alapuló szülőtámogató programok az egészségügyi, oktatási és szociális rendszerek együttműködésére épüljenek [5; 11].

Az intézményi együttműködés elsődleges értéke abban rejlik, hogy képes összekapcsolni azokat az erőforrásokat, amelyek külön-külön csak korlátozott hatást fejtenének ki. Az óvodák és iskolák napi kapcsolatban állnak a gyermekekkel, az egészségügyi szolgáltatók a testi és mentális fejlődés nyomon követésében játszanak szerepet, míg a család- és gyermekjóléti szolgálatok a krízishelyzetek kezelésében rendelkeznek speciális kompetenciákkal. Amennyiben ezek az intézmények rendszeresen kommunikálnak egymással és a családokkal, nagyobb eséllyel ismerhetők fel időben a problémák, és célzottabb támogatás nyújtható [11; 12].

A korszerű szemlélet ugyanakkor túlmutat a szakmai koordináción. A nemzetközi szakirodalom szerint a családokat nem passzív ellátottként, hanem aktív partnereként szükséges bevonni a támogatási folyamatokba. Azok a programok bizonyulnak a legeredményesebbnek, amelyek építenek a szülők tapasztalataira, figyelembe veszik a családok kulturális és társadalmi sajátosságait, valamint lehetőséget biztosítanak a közös döntéshozatalra. Ez a partnerség növeli a bizalmat, javítja a szolgáltatások elfogadottságát és hosszabb távon fenntarthatóbb eredményeket tesz lehetővé [10; 12].

Az intézmények közötti együttműködés jelentősége különösen felértékelődik a társadalmi hátrányokkal érintett családok esetében. A kedvezőtlen lakhatási körülmények, a szegénység, a munkanélküliség vagy a társadalmi elszigeteltség gyakran egyszerre több életterületet érint, ezért ezekre a kihívásokra sem adható kizárólag oktatási vagy kizárólag szociális válasz. A családok szükségleteihez igazodó, összehangolt szolgáltatások hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a különböző problémák ne egymást erősítsék, hanem kezelhetővé váljanak. E megközelítés összhangban áll az ökológiai szemlélettel, amely szerint a gyermek fejlődését a különböző környezeti rendszerek kölcsönhatása alakítja [4; 11].

Az elemzés azt mutatja, hogy az intézményi együttműködés nem csupán szervezési kérdés, hanem a szülőség támogatásának egyik alapvető feltétele. Azok a rendszerek működnek eredményesen, amelyekben a különböző szakmai szereplők közös célok mentén, kölcsönös bizalomra építve és a családok aktív részvételével dolgoznak.

[4] Bronfenbrenner, U. (1979): *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.

[5] World Health Organization (2023): WHO guidelines on parenting interventions to prevent maltreatment and enhance parent-child relationships with children aged 0–17 years. *World Health Organization*.

[11] Chiari, A. P. G.–Ferreira, R. C.–Akerman, M.–Amaral, J. H. L.–Machado, K. M.–Senna, M. I. B.–Martins, L. A. M. (2023): Intersectoral collaboration to promote child development. *Qualitative Health Research*, 33., (7.), pp. 616–629.

[10] World Health Organization (2025): *Supporting parents*. Retrieved July 30, 2026, from <https://www.who.int/>

[12] Viklund, E. W. E.–Forsman, A. K.–Nordmyr, J. (2023): Timely support for promoting mental wellbeing among families with young children – an interview study exploring the experiences of multi-professional practitioners in Finland. *BMC Primary Care*, 24.

[1] Ulferts, H. (2020): Why Parenting Matters for Children in the 21st Century: An Evidence-Based Framework for Understanding Parenting and Its Impact on Child Development (OECD Education Working Paper No. 222). OECD Publishing.

[2] Bourdieu, P. (1986): The forms of capital. In: Richardson J. G. (Ed.): *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, pp. 241–258. Greenwood Press.

[3] Coleman, J. S. (1988): Social capital in the creation of human capital. *American Journal of Sociology*, 94., (Supplement), pp. S95–120.

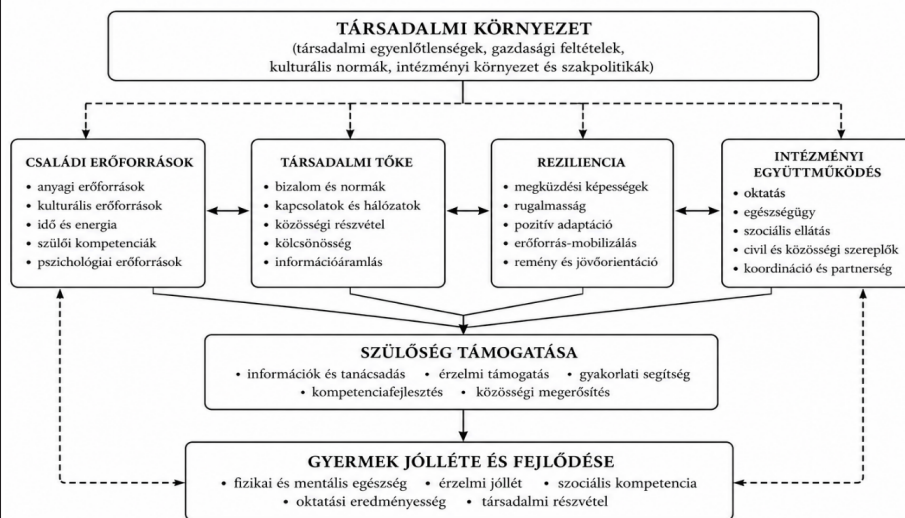
[4] Bronfenbrenner, U. (1979): The ecology of human development: *Experiments by nature and design*. Harvard University Press.

[5] World Health Organization (2023): WHO guidelines on parenting interventions to prevent maltreatment and enhance parent–child relationships with children aged 0–17 years. *World Health Organization*.

A következő fejezet ezért azt vizsgálja, hogy mindez milyen sajátos kihívások és lehetőségek között jelenik meg a magyar társadalmi környezetben.

Az előző fejezetekben bemutatott elméleti megközelítések alapján a szülőség támogatásának integrált értelmezési kerete az 1. ábrán foglalható össze. Az 1. ábra szemlélteti a társadalmi környezet, a családi erőforrások, a társadalmi tőke, a reziliencia és az intézményi együttműködés kölcsönhatásait, valamint ezek kapcsolatát a szülőség támogatásával és a gyermek jóllétével.

1. ábra. A szülőség támogatásának integrált elméleti kerete

Forrás: [1; 2; 3; 4; 5]

Hazai perspektívák: a szülőség támogatásának intézményi és társadalmi kihívásai

A nemzetközi szakirodalomban megfogalmazott elvek és bizonyítékok fontos szempontot nyújtanak a szülőség támogatásának értelmezéséhez, ugyanakkor azok alkalmazása minden országban sajátos társadalmi, gazdasági és intézményi környezetben valósul meg. Magyarországon a családok élethelyzetét jelentős társadalmi különbségek, területi egyenlőtlenségek és eltérő intézményi ellátottság jellemzi, amelyek közvetlenül befolyásolják a gyermeknevelés feltételeit. A szülőség támogatásának hazai értelmezése ezért nem választható el azoktól a strukturális tényezőktől, amelyek meghatározzák a családok erőforrásait, szolgáltatásokhoz való hozzáférést és társadalmi részvételét.

A hazai gyermekvédelmi és családtámogatási rendszer működését az elmúlt években több elemzés is a köznevelés, a szociális ellátórendszer és a gyermekvédelem együttműködésének összefüggésében vizsgálta. Ezek rámutatnak arra, hogy a gyermekek élethelyzetét befolyásoló problémák – különösen a hátrányos helyzet, az iskolai lemorzsolódás vagy a családi krízisek – hatékony kezelése csak az ágazatok közötti koordináció erősítésével valósítható meg.

A családok támogatásának eredményessége ezért nem kizárólag az egyes szolgáltatások minőségétől, hanem azok együttműködésétől is függ [13].

A magyar társadalomban a családok közötti különbségek nem kizárólag gazdasági, hanem társadalmi és területi egyenlőtlenségek formájában is megjelennek. A lakóhely, az iskolai végzettség, a foglalkoztatottság, a társadalmi kapcsolatok sűrűsége és a helyi szolgáltatások elérhetősége egyaránt befolyásolja a szülői szerep gyakorlásának lehetőségeit.

A kisebb településeken vagy hátrányos helyzetű térségekben élő családok gyakran korlátozottabban férnek hozzá fejlesztő szolgáltatásokhoz, szakemberekhez vagy közösségi programokhoz, ami hosszabb távon a gyermekek fejlődési lehetőségeire is hatással lehet. Ebből következik, hogy a családok támogatását célzó beavatkozások eredményessége nagymértékben függ a helyi társadalmi környezet sajátosságaitól.

A hazai gyermekjóléti és köznevelési rendszer ugyanakkor számos olyan intézménnyel rendelkezik, amelyek megfelelő együttműködés esetén jelentős védőfaktort jelenthetnek a családok számára.

[13] Homoki, A. (2025): Overview of child protection: The intersection of children's public education and child protection. *Hungarian Educational Research Journal*, 15., (1.), pp. 44–58.

[14] Hungarian Central Statistical Office (n.d.): *Social care protection*. Retrieved July 30, 2026, from <https://www.ksh.hu/social-care-protection>

[15] Szociális Ágazati Portál (2025): mutató. *Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet*. https://szocialisportal.hu/wp-content/uploads/2025/03/Csaladsegites-Modszertani-Utmutato_250310.pdf

A védőnői szolgálat, a bölcsődék, az óvodák, az iskolák, a család- és gyermekjóléti szolgálatok, valamint a civil és egyházi szervezetek eltérő feladatokat látnak el, de közös céljuk a gyermekek biztonságos fejlődésének elősegítése.

Az intézmények közötti koordináció és a családokkal kialakított partneri kapcsolat lehetővé teszi, hogy a támogatás ne elszigetelt beavatkozásokból álljon, hanem egymást kiegészítő szolgáltatások rendszerévé váljon. A hivatalos statisztikák szerint a gyermekjóléti és családsegítő ellátások továbbra is jelentős szerepet töltenek be a veszélyeztetett gyermekek és családjaik támogatásában, ami aláhúzza a korai beavatkozás és a komplex szolgáltatások fontosságát [14].

A hazai szakmai szabályozás is a rendszerszemléletű megközelítés irányába mozdult el. A család- és gyermekjóléti szolgáltatások módszertani útmutatója hangsúlyozza, hogy a családsegítés eredményessége a különböző szakmák és intézmények összehangolt együttműködésére, a jelzőrendszer hatékony működésére, valamint a családok aktív bevonására épül. A dokumentum kiemeli, hogy a családok problémáinak kezelése csak komplex, több szakmai területet összekapcsoló szemléletben lehet eredményes, amely összhangban áll a tanulmányban bemutatott integrált elméleti kerettel [15].

Kiemelt jelentőségű a szülők és az intézmények közötti bizalmi kapcsolat kialakítása. A családok akkor tudnak aktív szereplőként részt venni a gyermekeket érintő döntésekben, ha az intézmények nyitott kommunikációra, kölcsönös tiszteletre és együttműködésre törekednek. A partnerség nem csupán a problémák kezelését segíti elő, hanem hozzájárul a szülői önhatékonyság erősödéséhez, a közösségi kapcsolatok bővüléséhez és a gyermekek fejlődését támogató közös célok kialakításához is.

A hazai tapasztalatok alapján ezért a szülőség támogatása olyan komplex társadalmi feladatként értelmezhető, amely túlmutat az egyes intézmények önálló működésén. A gyermekek jóllétének elősegítéséhez olyan integrált szemléletre van szükség, amely összehangolja az oktatási, egészségügyi, szociális és közösségi szereplők tevékenységét, miközben figyelembe veszi a családok eltérő élethelyzetét és saját erőforrásait. A családok támogatásának hatékonysága így nem kizárólag az egyes szolgáltatások szakmai színvonalán, hanem azok együttműködési képességén és a családokkal kialakított partneri viszonyon múlik.

A hazai szakpolitikai és intézményi környezet sajátosságai arra utalnak, hogy a szülőség támogatásának sikeressége nem kizárólag az egyes szolgáltatások elérhetőségén múlik, hanem azok összehangolt működésén is. A nemzetközi szakirodalommal összhangban a magyar gyakorlat számára is az jelentheti a legnagyobb kihívást, hogy az oktatási, egészségügyi, szociális és közösségi szereplők közötti együttműködés ne esetleges, hanem rendszerszintű legyen.

Az európai gyermekvédelmi rendszereket összehasonlító elemzések szintén arra hívják fel a figyelmet, hogy az integrált gyermekvédelmi rendszer egyik alapfeltétele a köznevelés, az egészségügy, a szociális szolgáltatások és a civil szervezetek összehangolt működése. Azokban a rendszerekben, ahol ez a koordináció erősebb, kedvezőbb gyermekjóléti mutatók figyelhetők meg [16].

Az elemzés alapján megállapítható, hogy a családok támogatásának hosszú távú eredményessége olyan komplex megközelítést igényel, amely egyszerre erősíti a családok saját erőforrásait, a helyi közösségi kapcsolatokat és az intézményi partnerségeket.

A hazai gyakorlat szempontjából mindez azt jelenti, hogy a szülőség támogatásának eredményessége nem kizárólag az egyes intézmények szakmai felkészültségén múlik, hanem azon is, hogy képesek-e egymással és a családokkal partneri együttműködésben működni. A család- és gyermekjóléti szolgálatok, a védőnői hálózat, a bölcsődék, az óvodák, az iskolák, valamint a civil és egyházi szervezetek eltérő kompetenciákkal rendelkeznek, ugyanakkor közös céljuk a gyermekek biztonságos fejlődésének elősegítése. Az elemzésben bemutatott egységes értelmezési keret alapján a szereplők együttműködése akkor lehet igazán eredményes, ha a családokat nem passzív ellátottként, hanem saját erőforrásokkal rendelkező partnerként kezelik [10].

Ez a szemlélet egyszerre erősítheti a szülői önhatékonyt, a közösségi bizalmat és a szolgáltatások hosszú távú hatékonyságát, miközben hozzájárulhat a társadalmi egyenlőtlenségek mérsékléséhez és a gyermekek jóllétének előmozdításához.

Mindez megerősíti, hogy a szülőség támogatása Magyarországon sem értelmezhető kizárólag családi vagy intézményi feladatként. Sokkal inkább olyan komplex társadalmi folyamatként jelenik meg, amelyben a családok erőforrásai, a közösségi kapcsolatok, a szakmaközi együttműködés és a gyermekvédelmi rendszer működése kölcsönösen befolyásolják egymást. Ez összhangban áll a tanulmányban bemutatott integrált elméleti kerettel, amely a gyermek jóllétét a családi, közösségi és intézményi tényezők együttes hatásaként értelmezi.

[10] World Health Organization (2025): *Supporting parents*. Retrieved July 30, 2026, from <https://www.who.int/>

[16] European Union Agency for Fundamental Rights (2024): *Mapping child protection systems in the European Union: Update 2023*. Publications Office of the European Union. <https://fra.europa.eu/en/publication/2024/mapping-child-protection-systems-eu-update-2023>

Következtetések

A tanulmány célja annak bemutatása volt, hogy a szülőség támogatása a 21. században nem értelmezhető kizárólag a szülők egyéni kompetenciáinak fejlesztéseként. A klasszikus szociológiai elméletek és a legújabb nemzetközi kutatások egyaránt arra utalnak, hogy a gyermekek fejlődését a család belső működése mellett a családot körülvevő társadalmi, gazdasági és intézményi környezet is alapvetően meghatározza. A szülőség eredményes gyakorlása ezért olyan összetett folyamatként értelmezhető, amelyben az egyéni, családi és társadalmi tényezők egymással kölcsönhatásban fejtik ki hatásukat.

Az áttekintett szakirodalom alapján arra a következtetésre juthatunk, hogy Pierre Bourdieu tőkeelmélete, James S. Coleman társadalmi tőke-elmélete és Urie Bronfenbrenner ökológiai rendszerelmélete napjainkban is alkalmas keretet biztosít a családok támogatásának értelmezéséhez. A három felfogás eltérő nézőpontból közelíti meg a gyermek fejlődését meghatározó tényezőket, ugyanakkor közös bennük annak hangsúlyozása, hogy a családok lehetőségei nem függetleníthetők társadalmi környezetüktől. A családi erőforrások, a kapcsolati hálózatok és az intézményi együttműködések egymást erősítő rendszert alkotnak, amely jelentősen befolyásolja a gyermekek fejlődési esélyeit.

Az elemzés rámutatott arra is, hogy a szülőség támogatásának szemlélete az elmúlt években jelentős átalakuláson ment keresztül.

A hiányokra és problémákra építő megközelítéseket fokozatosan felváltotta az erősségalapú szemlélet, amely a családokat aktív partnerként kezeli, és a meglévő erőforrások fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. Ez a szemlélet nem csökkenti a szakmai támogatás jelentőségét, hanem annak célját fogalmazza újra: a segítségnyújtás középpontjába a családok önálló működésének megerősítése és a támogató környezet kialakítása kerül.

Az elemzés alapján megállapítható, hogy a társadalmi tőke és az intézményi együttműködés nem csupán kiegészítő elemei a szülőség támogatásának, hanem annak alapvető feltételei. A bizalomra épülő kapcsolatok, a helyi közösségek támogató szerepe, valamint az oktatási, egészségügyi és szociális intézmények összehangolt működése hozzájárulhat ahhoz, hogy a családok nagyobb biztonsággal és hatékonyabban tudják ellátni gyermeknevelési feladataikat. A gyermekek jóllétének elősegítése ezért nem kizárólag a családok felelőssége, hanem közös társadalmi feladat.

A magyar viszonyok között különösen fontos, hogy a családokat támogató rendszerek érzékenyen reagáljanak a társadalmi és területi egyenlőtlenségekre. Az eltérő élethelyzetben élő családok különböző szükségletekkel és erőforrásokkal rendelkeznek, ezért a hatékony támogatás feltétele a rugalmas, partnerségre épülő és helyi sajátosságokhoz alkalmazkodó szolgáltatási rendszer kialakítása. A családokkal való együttműködés csak akkor lehet eredményes, ha az intézmények nem csupán szolgáltatást nyújtanak, hanem hosszú távú bizalmi kapcsolat kialakítására is törekednek.

A tanulmány egyik legfontosabb elméleti hozzájárulása annak bemutatása, hogy a szülőség támogatása olyan komplex társadalmi folyamatként értelmezhető, amelyben a családi erőforrások, a társadalmi tőke, a reziliencia és az intézményi együttműködés egymást kölcsönösen erősítő rendszerként működnek. Ez az integrált megközelítés túlmutat azokon a modelleken, amelyek a szülői kompetenciák fejlesztését önmagában tekintik elegendőnek, és ráirányítja a figyelmet a társadalmi környezet meghatározó szerepére.

Az elemzés gyakorlati üzenete, hogy a családokat támogató szakpolitikák és szolgáltatások hatékonysága nem elsősorban az egyes beavatkozások számától, hanem azok összehangoltságától függ. A gyermekek fejlődési esélyeinek javítása olyan integrált támogatási rendszert igényel, amely a családokat partnerként kezeli, erősíti a közösségi kapcsolatokat és elősegíti az oktatási, egészségügyi, szociális és civil szereplők közötti tartós együttműködést.

E szemlélet nemcsak a családok rezilienciájának növeléséhez járulhat hozzá, hanem hosszabb távon a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését és a gyermekek jóllétének előmozdítását is szolgálhatja.